

MÉBIH HÍRLEVÉL

Élelmiszer-biztonsági szemelvények a nagyvilágból

2009. évi 23. szám

30 éves a **RASFF** rendszer

A RASFF az Európai Unió élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszere, angol nevén Rapid Alert System on Food and Feed. Jóllehet a rendszer ezen a néven csak 2002 óta működik, a mögötte rejlő mechanizmus segítségével az EU immár 1979 óta tájékoztatja a tagországok élelmiszer-biztonsággal foglalkozó hatóságait az egészségre ártalmas élelmiszerekről, takarmányokról. A RASFF-rendszert az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Igazgatósága (DG SANCO) működteti. Minden tagállamban van egy kijelölt

nemzeti kapcsolattartó pont, valamint az Európai Szabadkereskedelmi Társulás tagállamai (Norvégia, Liechtenstein, Svájc és Izland) és az EFSA is tagjai a rendszernek. A 30-éves [jubileumi ünnepség](#) 2009. július 16-án Brüsszelben lesz. Hazai kapcsolattartó pontként a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal [honlapján](#) heti rendszerességgel közzétesszük a legfontosabb riasztások rövid összefoglalóját. A kiemelt eseményekről ugyancsak tájékoztatást adunk.

Rövid hírek az EU-ból

Étrend-kiegészítőkhöz használt vitaminok és ásványi anyagok

Július 15-én elfogadásra kerülhet azoknak a vitaminoknak és ásványi anyagoknak a frissített listája, melyeket a gyártók az étrend-kiegészítőkhöz hozzáadhatnak. A lista előreláthatóan 67 új anyagot tartalmaz, melyek az EFSA értékeléskor – 400 kérelemből - pozitív véleményt kapott. A gyártók elégedettek a listával, de olyan anyagok tekintetében, melyek jelenleg nem szerepelnek a listán, további véleményt várnak az EFSA-tól írja az EU Food Law 2009. július 10-ei száma.

EU farmerek az ökoadó ellen

Az európai farmerek szövetsége bírálta az Európai Bizottság legutóbbi javaslatát, mely szerint a környezeti hatások miatt (széndioxid kibocsátás csökkentése érdekében) ökoadót vetnének ki az uniós gazdálkodókra. A „széndioxid” adónak, a gazdálkodói szövetségek szerint semmi hatása nem lenne a

széndioxid-kibocsátásra, ugyanis két vagy 3 százalékos adóemeléssel nem lehet elérni, hogy az emberek pl. kevesebb húst fogyasszanak. Nagyon nagy százalékos adót kell kivetni a fogyasztás mérsékléséhez. A WTO szabályok miatt amúgy is csak Európa alkalmazná ezt az adónemet, így az európai cégeket büntetné az adó bevezetésével, míg az olyan hústermelő „hatalmak”, mint amilyen Brazília, óriási versenyelőnyhöz juthatnának az adók bevezetése révén, számol be az EU Food Law 2009. július 10-ei száma.

A Bizottság megtiltotta a bakteriofágok alkalmazását

Megtiltotta a Bizottság az állati eredeti termékek fertőtlenítése céljából alkalmazott bakteriofágok használatát. Döntésüket múlt hónapban hozták meg, de csak ezen a héten közölték. A kérdést a finnek kérésére tűzték napirendre. Az [EFSA](#) ez év elején állásfoglalást adott ki a bakteriofágok élelmiszertermelésben történő használatára vonatkozóan. Ebben kitértek arra, vajon a bakteriofágoknak az olyan kórokozók eltávolítására nézve, mint amilyen pl. a *Listeria*

időleges vagy hosszútávú hatása van-e. Az EFSA felhívta a figyelmet arra, hogy a biztonságosságot a benyújtott kérelmek alapján kell megítélni, valamint vita alakult ki arról is, vajon adalékanyagként vagy felületei szennyezés eltávolítására alkalmas anyagként kell-e engedélyezni ezeket (853/2004/EK rendelet alapján), írja az EU Food Law 2009. július 10-ei száma.

Herman Koeter a kínai élelmiszer-biztonsági törvényért

Szeptemberben európai szakértők utaznak Kínába, hogy elősegítsék a júniusban hatályba lépett kínai élelmiszer-biztonsági törvényben foglaltak megvalósulását. A kínai fél négy olyan területet (alapelvek, tudományos szakmai tanácsadó testületek felállítása és működése, surveillance elvei és módszerei, szabványosítás) azonosított, melyekhez európai szakemberektől kértek támogatást, illetve képzések tartását. Koeter kezdeményezésére az európai szakértők, a nemrégiben megalakított Orange House Partnership cég keretében, a Bizottság anyagi támogatásával végzik majd tevékenységüket. Míg más országok (pl. USA, Új-Zéland) erősen kritizálták a kínai élelmiszer-biztonsági rendszer hiányosságait, addig az európai országok, köztük Németország, és most már az Európai Bizottság is tevékenységével támogatja az új törvény bevezetését, olvasható az EU Food Law 2009. július 10-ei számában.

EFSA 2007. évi növényvédőszermaradék jelentése

Az Európai Parlament és a Tanács 396/2005/EK rendeletének 31. cikkelye előírja, hogy a tagállamok minden év augusztus 31-ig kötelesek meghatározott tartalmú és formátumú információt küldeni a Bizottság, az EFSA és a többi tagállam részére az előző naptári évre vonatkozó növényvédőszermaradék vizsgálatok eredményéről. A tagállamok által szolgáltatott információ alapján az EFSA éves jelentést készített, melyet

2009. július 9-én [hoztak nyilvánosságra](#). A most közzétett jelentés áttekinti a 27 EU tagállam, valamint Norvégia és Izland 2007. évi eredményeit az élelmiszerekben található növényvédőszermaradékokra vonatkozóan, valamint beszámol az élelmiszerekben található növényvédőszermaradékoknak az emberi egészségre gyakorolt rövid és hosszú távú kockázatáról is. A nemzeti és koordinált ellenőrzési programok keretében 2007-ben összesen 74 305 mintát vizsgáltak meg mintegy 350 hatóanyagra. Ez 71 936 monitoring és 1 369 hatósági ellenőrző mintát jelentett. A megengedett szermaradékot meghaladó értékek miatt kifogásolt termékek hazai [frissített listája](#) az FVM honlapján elérhető.

Nyílt ülés az FSA központjában

Az on-line módon megtekinthető és ingyenes telefonszámon meghallgatható [találkozóra](#) 2009. július 14-én került sor. A tervezett napirendi pontok között szerepelt az FSA vizsgálata a dioxinokkal szennyezett hússal kapcsolatban, az FSA vezető kutatójának 2008/2009 éves jelentése, illetve az FSA Tudományos Tanácsadó Testületének elnökének beszámolója.

Megújuló EFSA Konzultációs Platform

Az EFSA megújítja [Konzultációs Platformját](#), így lehetőséget ad az érdekelt szervezeteknek a fórumhoz történő csatlakozásra. Az érdeklődők az EFSA honlapján közzétett felhívásra 2009. augusztus 31-ig válaszolhatnak. Az Igazgató Tanács 2009 októberében nevezi ki az új tagokat és társtagokat.

Aflatoxin-értékelés

Az EFSA kémiai szennyezőanyagokkal foglalkozó szakbizottsága [tudományos vélemény](#) adott ki arról, milyen egészségi kockázatot jelenthet a különböző diófélék (pisztácia, mogyoró, mandula, kesudió, brazil dió, stb.) össz aflatoxin-tartalmának 4 µg/kg-ról

10 µg/kg-ra történő növelése. A szakbizottság az értékelés során mintegy 35000 eredményt vett figyelembe. Azt a következtetést vonta le, hogyha minden dióféle esetén az össz aflatoxin szint 10 µg/kg-ra emelkedne, az nem lenne káros hatással az emberi egészségre. Azonban tekintettel az aflatoxin genotoxikus és karcinogén hatására a szakbizottság megismételte korábbi megállapítását, hogy az aflatoxin kitétséget az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szinten kell tartani.

Tejlő szarvasmarhák jóléti kérdéseivel is foglalkozik az EFSA

Az EFSA állategészségügyi és állatjóléti kérdéseivel foglalkozó szakbizottsága [5 tudományos vélemény](#) adott ki a különböző szarvasmarha tenyésztési módszerek és azok állatjólétre gyakorolt hatásai vonatkozásában.

A gyerekek nem kis felnőttek!

A gyerekeket nem szabad kis felnőttekként kezelni, a fogyasztók egy speciális csoportját alkotják, hívta fel a figyelmet a BfR az intézet [7. fogyasztóvédelmi találkozásán](#), melyre 140 résztvevő látogatott el. Gyermekes esetében a kockázatokat másként kell mérlegelni, mint a felnőtteknél. Kémiai anyagok esetében a kockázatbecslőknek pl. figyelembe kell venniük azt a tényt, hogy a gyermekek testsúlyához arányaiban nagyobb testfelület tartozik, több élelmiszert fogyasztanak, és esetükben nagyobb a percenkénti légzésszám. Életkortól függően fokozott anyagcseréjük van, egyes anyagok a gyomor-bélrendszeren keresztül gyorsabban, nagyobb mennyiségben szívódnak fel. Káros anyagok, melyek lebomlása lassú, hosszabb időn keresztül fejthetik ki hatásukat. A felnőttektől eltérően észlelik a kockázatokat, illetve másként reagálnak ezekre, áll a BfR közleményében.

Jogszabályok

A Bizottság 2009/530/EK [határozata](#) a 2007/716/EK határozatnak egyes bulgáriai hús- és tejágazati létesítmények tekintetében történő módosításáról

A Bizottság 2009/539/EK [határozata](#) az Európai Parlament és a Tanács 2119/98/EK határozata szerinti közösségi hálózat hatálya alá fokozatosan besorolandó fertőző betegségekről szóló 2000/96/EK határozat módosításáról

A Bizottság 2009/540/EK [határozata](#) a 2002/253/EK határozatnak a közösségi hálózatnak jelentendő A(H1N1) influenza esetdefiníciója tekintetében történő módosításáról

DG SANCO heti hírei

Az Európai Bizottság legfrissebb hírei a DG SANCO [honlapján](#) elérhetők.

RASFF

A 2009. évi RASFF események [heti](#) bontásban magyarul honlapunkon megtalálható. Az elmúlt időszak néhány kiemelt RASFF értesítése röviden összefoglalva:

Németország tájékoztatást küldött török, pisztácia ízesítésű halva megengedettnél nagyobb mennyiségű aflatoxint tartalmáról.

Finnország értesítést küldött portugál vizes palackból kioldódó kadmiumról.

A holland kapcsolattartó tájékoztatást küldött holland péksütemény *Listeria monocytogenes* szennyezettségéről.

Az Egyesült Királyság értesítést küldött *Salmonella* szennyezett indiai szezámrag és magkeverékekről.

Németország tájékoztatást küldött amerikai szójadara engedélyezetlen, genetikailag módosított kukorica tartalmáról.

Németország információt közölt az amerikai származású prémium minőségű, vírusokkal szemben ellenálló GM papayáról. Az EU-ban nem engedélyezett GM-terméket az 1831/2003/EK rendelet értelmében vissza kell szállítani, vagy meg kell semmisíteni.

Olaszország spanyol rizslisztből monitoring vizsgálat során *Enterobacter sakazaki*t mutatott ki. A helyi hatóság hivatalos mintát vett a termékből.

Rövid hírek az Európai Unión kívül

Új-zélandi-brit együttműködési szerződés

Az NZFSA és a brit FSA szakmai együttműködésük megerősítésére [szerződést](#) kötött, amelynek keretén belül a mindkét intézményt érdeklő témákban kölcsönösen megosztják a rendelkezésre álló szakmai információkat, szakértői hálózatot építenek ki, tanulmányutakat, illetve a munkatársak kölcsönös fogadását kezdeményezik.

Nemzetközi száj- és körömfájás konferencia

Paraguayban ez év júniusában száj és körömfájásról szóló [nemzetközi konferenciát](#) rendeztek meg. Az OIE honlapján megtalálhatók a legújabb ajánlások a száj és körömfájással kapcsolatos [globális ellenőrzéséhez](#).

Szabályozás a tojás biztonságáért

A tojás és ebből készült ételek fogyasztása okozta 79 ezer élelmiszer eredetű megbetegedés (*Salmonella* Enteritidis következtében), valamint ezekhez köthető 30 haláleset 60%-os visszaszorítását célozza azon

[FDA szabályozás](#), mely megelőző intézkedéseket ír elő az előállítás során, illetve hűtési körülményeket a tároláshoz és szállításhoz.

Penge energia- és tejsitalokban

Az FDA [felhívta](#) a fogyasztók figyelmét a Hardcore Energize Bullet és New Whey termékek idegen anyag tartalmára. Az italok üvegeiben pengét találtak.

Nemzetközi online médiafigyelés

Alacsonyabb kalória-bevitel, hosszabb élet

A napi kalóriaadag 30%-os csökkentése az öregedés folyamatát lassítja majmokban, írja a [CNN](#), egy Science-ben megjelent cikkre hivatkozva.

Salmonella szennyezett szezámmag

[Írországban](#) *Salmonella* szennyezettség gyanúja miatt szezámmagot hívtak vissza a piacról (Kestrel Foods).

A stressz fokozza a patogénitást

[Bristoli kutatók](#) szerint stressznek kitett állatokban a kórokozók invazivitása fokozódik. Ez feltételezésük szerint a noradrenalin hormonnal függhet össze.

Ajánljuk figyelmébe

[Keyhole projekt](#) [Eco Smart Food Choices](#)

Kiadja
Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal

Felelős szerkesztő
Dr. Szeitzné Dr. Szabó Mária főigazgató

Szerkesztő
Cseh Júlia

Elérhetőségeink
H-1097 Budapest, Gyáli út 2-6.
Tel: (+36) 1 368 8815
Fax: (+36) 1 387 9400
E-mail: hirlevel@mebih.gov.hu